

[Paul Møller.]

kår, og vi har efter al sandsynlighed kun omkring 12 måneder til at indstille os herpå. Det er uden videre klart, at evner vi ikke at genskabe vore valutabeholdninger inden dette tidspunkt, vil vi ikke være i stand til i fornøden udstrækning at finansiere med udenlandsk valuta den vældige omstillingsproces, som det danske erhvervsliv skal igennem. Denne omstillingsproces vil i vid udstrækning kræve tilstedeværelsen af fremmed valuta, fordi det er et spørgsmål om indkøb af maskiner, af udenlandske maskiner, som skal hjælpe os over overgangstiden og give os den rationelle produktion, der kan tage konkurrencen op; den skal også øge produktiviteten, for det hører jo med i det økonomiske billede: når produktionen ikke længere kan stige ved tilførsel af ny arbejdskraft, kan den kun bringes til stigning ved tilførsel af kapital, det vil sige af nye maskiner, mere effektivt arbejdende maskiner. Derfor vil det kræve en hel del af valutabeholdningen at finansiere denne omstillingsproces, og er vi ikke i stand til inden disse 12 måneders udgang at styrke vor konkurrenceevne, vil vi ikke, når toldsatserne nedsættes med 60 pct., kunne marchere ind i fællesmarkedet, uden at en alvorlig arbejdsløshed kan blive det første resultat, vi ser af vort medlemskab. Intet parti, ingen politiker, der støtter Danmarks tilslutning til fællesmarkedet, kan være interesseret i, at vor start, vor premiere, i fællesmarkedet skulle blive en stærk stigning i arbejdsløsheden med de deraf følgende betydelige sociale problemer i vort land.

Det er derfor uhyre sørgeligt, at dansk økonomi på så kort tid er kommet fra medbør, fra gode kår, over i den manglende balance, over i faren for at krænge over i arbejdsløshed, og til den aftapning af valuta-reserverne, der finder sted nu. Det skete i perioden fra 15. november 1960, da det danske folk havde valgt de gode tiders lands gode tiders regering, og indtil 15. maj 1962, da denne regering prøvede for alvor at bremse op over for den udvikling, man var inde i. Det skete på to fronter, som vi alle ved, og som det også er nævnt her af den højtærede økonomiminister i hans redegørelse, nemlig ved indkomstkapløbet i 1961, som er fortsat i 1962, og ved den

offentlige forbrugsstigning på 25 pct. i året 1961-62. Den højtærede økonomiministers tale, som jeg takker for, var i den henseende en dom, en ærlig dom og en hård dom, over hans egen ministertid.

Har det økonomiske politiske forlig, vi sluttede i foråret, nu virket? Vi har vel alle haft bekymringer i så henseende. De sidste valutatal har givet os bekymringer, og vi ved, at den tidsfrist, der var til rådighed for forligets virkninger, kan ebbe ud med januarpristallets offentliggørelse. Endnu har forliget kun virket så småt. Der er mærket en vis nedgang i omsætningen; en vis neddæmpning af den almindelige byggeaktivitet og af aktiviteten i det hele taget er gennemført for at prøve på at bremse op for forbruget. Det væsentligste, der endnu er sket, er vel, at statsfinanserne nu ikke påvirker købekraften i opadgående retning. Fra at virke udpumpende — man udpumpede pengemængder og købekraft gennem halvandet år ved statsfinanserne — er de blevet opsugende gennem de seneste måneder som følge af de skattepolitiske foranstaltninger, der blev bragt i anvendelse ved forliget. Denne opsugning, der, som det ærede medlem hr. Henry Christensen sagde, fører til, at pengene destrueres i nationalbanken, kan få forliget til at virke. Men på vinteren skulle de samlede foranstaltninger standse nedgangen i valutabeholdningen og i hvert fald forbedre vor handelsbalance med udlandet; men om det nu virker tilstrækkeligt, om det altså virker i den udstrækning, og om det er tilstrækkeligt, det afhænger af tre forskellige faktorer: af vor opsparing — den private opsparing — af regeringens udgiftspolitik og af overenskomstforhandlingerne.

Vi har nu gennemført en række opsparingsfremmende foranstaltninger. De skal virke vel fortrinvis her omkring årsskiftet, det er klart, således som de er bygget op. Der er en skæringsdag for deres virkning på folks lyst til at anvende dem, dels den 31. december og dels den 31. januar, og jeg vil gerne udstøde et suk. Det gør det ikke lettere i så henseende og mere populært i befolkningen at bruge disse foranstaltninger, at der er blevet to skæringsdage ud af det, men i hvert fald, så sent som lovforslagene var fremme, ville det have været halsløs